

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Državniški govor bana dr. Marušiča

»Vsak pravi Slovenec je tudi dober Jugoslovan.« — Naš narod ni proti duhovščini. — Za slovensko vseučilišče v Ljubljani. — Trboveljski rudarji. — »Agrarna reforma bo izvedena po zakonu do zadnje črke.«

Ban je po ustavi najvišji predstavnik državne oblasti v vsaki banovini in njegova naloga je skrbeti za to, da se v vsaki banovini vodi državna politika do malenkosti. Banstvo je torej visoko, a tudi silno odgovorno dostojanstvo in zato mora biti vsaka beseda, izgovorjena od bana, dobro premišljena in pretehtana, zlasti če je izgovorjena uradno.

Ban Dravske banovine g. dr. Marušič ni ma preveč priložnosti nastopati javno s kakšnimi izjavami. Zato pa je toliko važnejši in značilnejši njegov govor, ki ga je govoril na seji banovinskega sveta 24. februarja t. l.

Ban dr. Marušič je otvoril že zasedanje banovinskega sveta z govorom, ki pa se je tikal bolj utemeljevanja banovinskega proračuna in je bil vsled tega bolj upravnega kakor političnega značaja. Njegov drugi govor pa, s katerim je otvoril podrobno razpravo o banovinskem proračunu, je res državniški, ker je v njem obravnaval vsa naša politična in gospodarska vprašanja s tako širokega vidika in s tako temeljitostjo, da smatramo lahko ves njegov govor za svoj politični kazipot.

Slovinci za kralja in državo

V svojem govoru je g. ban predvsem naglašal,

»da smatramo vsi pravi Slovenci, da je naš narodni obstoj in naš gospodarski razvoj vezan najtesneje z državo in da hočemo v tem spoznanju z vsemi silami pobijati vsako protidržavno rovarjenje. Vsi Slovenci smo strnjeni v neomajni zvestobi do kralja in dinastije.«

Ta del govora g. bana je velepomemben ne le za naše domače prilike, ampak tudi za vnanji svet. S temi besedami je g. ban kot najvišji predstavnik države in vlade v naši banovini ostro zavrnil vse očitke, češ da smo skoraj vsi Slovenci ena sama velika »protidržavna«, »separatistična« in »veleizdajalska« družba... Upamo, da bo po tej svečani izjavi g. bana tisto bedasto natolcevanje izginilo iz slovenskih vrst!

Sokolstvo ne sme biti protiversko

V svojem nadaljnjem govoru je omenil g. ban tudi znani pastirski list, ki se peča s Sokolstvom. G. ban je izjavil,

»da Sokolstvo že po svojem ustroju ne more in ne sme biti protiversko. Sokolstvo vero le dopolnjuje, ker vzgaja narod v morali in v ljubezni do sloge, pravice in resnice. Kljub pastirskemu listu pa se naša politika do Cerkve ne bo izpremenila in mi bomo še vedno šteli interese vere in Cerkve kot mogočen faktor vzgoje ter ljubezni do Boga in tudi do države.

Kadar pa stopi Cerkev na polje, kjer je država gospodar, tedaj ji bomo pa povedali, da nima s politiko nič opraviti.

V interesu nas vseh je, da verstvo gojimo, oni naj pa sejejo mir in ljubezen, ne pa sovraštvo.«

Za slovensko vseučilišče

O tem za ves naš kulturni napredek in za ves naš narodni obstoj silno važnem, če ne najvažnejšem vprašanju je rekel g. ban to-le:

»Ker se je duhovščina dotaknila tudi vseučilišča, je potrebna ugotovitev, da smo ponosni na naše vseučilišče, ki smo ga dobili po tolikih bojih in zato ga hočemo ne le braniti, ampak tudi delovati na to, da se dogradi do najvišje popolnosti z vsemi fakultetami. Vseučilišče naj bo slovensko, kajti s tem bo tudi jugoslovansko ter bo iz naše banovine žarelo kakor svetilnik čez meje neosvobojenim bratom ter pričalo, da smo pod svobodnim solncem. Protestiramo proti izkoriščanju vseučilišča v kakšne druge namene, protestiramo pa tudi proti zlorabljanju himne »Hej Slovanci« ali »Hej Slovenci«, kajti vsak pravi Slovenec je tudi dober Jugoslovan.«

Res, skrajni čas je že bil, da so bile izgovorjene take besede s tako visokega in meročajnega mesta. Upamo, da si bodo sedaj, po teh besedah, zapomnili vsi tisti ljudje, ki bi radi naše slovensko vseučilišče zavlekli v kakšno politično strankarsko močvirje, da velja za vse skupaj le ena beseda: Od našega vseučilišča politične roke proč! Vsi kulturni narodi smatrajo svoje najvišje znanstvene zavode za nedotakljive vsaki politični strankariji in tako mora biti tudi pri nas. Besede g. bana bodo morebiti tega ali onega jako zadele, vsak pravi Slovenec pa mora biti g. banu za njegovo odločno izjavo hvaležen. Če v kakšnem vprašanju, potem stoji v vprašanju našega vseučilišča prav gotovo ves naš narod za njim!

Trbovlie...

Prehajajoč na gospodarstvo naše banovine g. ban ni mogel prezreti v svojem govoru gospodarske krize in še manj njene najbolj občutljive točke pri nas. To so Trbovlie, kjer strada na tisoče brezposelnih rudarjev. Zanimivo je v tem pogledu, da v tem kritičnem trenutku pri nas vse kriči enoglasno: Država naj pomaga! G. ban pa je rekel — jako milo in mehko sicer, ampak vsem, ki hočejo njegove besede razumeti, dovolj razumljivo:

»Vse smatra državo za rešilno bilko. A to ne odgovarja. Na eni strani je res, da država

dobavlja le polovico nekdanje količine premoga pri TPD, na drugi strani je pa tudi res, da je imela Trboveljska družba prav mnogo privatnih odjemalcev in je njih konzum ravno tako padel kakor državni. Poraba premoga na železnici je padla na polovico in zato je padla tudi dobava. Zato svarim pred prepričanjem, da je samo z državnimi dobavami rešena situacija, kajti treba je bolj učinkovitega leka: Vse industrije morajo biti najtesneje zvezane z delavstvom, da ne bodo upoštevale delavstva le v dobi dobre konjunktore in ga izkoriščale, temveč bodo tudi skrbele zanj, kadar ne bo dela!«

Tem jako previdnim besedam g. bana bi mi dodali le še to, naj razne delniške družbe ne znižujejo le delavskih mezd in reducirajo le svojih obratov, ampak naj znižajo tudi dividende od svojih akcij, ki nosijo še vedno po 10, 15 ali pa še več odstotkov; davčni denar pa tudi v obliki podpor za brezposelno delavstvo ni zato tukaj, da bi se dividende držale kljub krizi na stari višini!

Agrarna reforma bo izvedena!

V svojih nadaljnjih izjavah je g. ban prižgal, da je proračun za kmetijstvo res nizek, celo prenizek, da pa zaradi pomanjkanja sredstev ni mogoče drugače. Kmetom bo pač treba pomagati na ta način, da se potom zadrug osvobode čimprej prekupčevalcev, da bodo dobili kmetje največ koristi od svojega blaga. Nato pa je dostavil:

»Agrarna reforma bo izvedena po zakonu do zadnje črke v interesu vseh agrarnih interesentov in kmetijstva.«

Tudi ta izjava g. bana bo izžvala v krogih vseh prizadetih brez dvoma mogočen odmev. Agrarnih interesentov je v Sloveniji nad 20.000 in sicer domačinov, ki pač nekaj več pomenijo kakor 5 ali 6 tujerodnih rodbin, čeprav je še vedno nekaj čudnih slovenskih »rodoljubov«, ki tega ne morejo uvideti.

Iz celotnega govora g. bana pa dobivamo vtis, da pri nas ne igrajo več čisto-politični momenti glavne in edine vloge, ampak da čimdalje bolj prevladuje socialni moment. To pa je znak nove dobe, ki mora priti popolnoma do veljave.

Zaradi skromnega prostora ne moremo objaviti govora g. bana v celoti. Toda že te najvažnejše točke, ki jih omenjamo, nam dokazujejo, da je mogoče s pametjo in resnostjo znatno pomiriti razburjene duhove in doseči to, kar bo nam vsem le v prid in korist.

Šenčurski izgredi pred sodiščem

Obtoženih je 12 oseb. — Razprava je javna. — Obremenilne izpovedi prič

Pretekli teden se je pričela pred sodiščem za zaščito države v Beogradu razprava proti 12 obtožencem iz kranjskega in kamniškega okraja; obtoženi so težkih kaznivih dejanj, za katera določajo posebni zakoni težke kazni.

Zgodovina teh žalostnih dogodkov je precej znana. Koncem maja preteklega leta je bilo namreč napovedanih v več krajih kranjskega in kamniškega okraja več shodov JRKD; te shode pa so nameravali neki najhujskani ljudje onemogočiti in razbiti. Vse pametne in pomirjevalne besede so bile zastonj; nahujskani ljudje so se zoperstavili celo oboroženi sili, tako da so morali orožniki celo streljati, da so se ubranili napadov. V splošnem hrupu pa so padali tudi vzkliki, kakršni v nobeni urejeni državi niso dovoljeni brez kazni.

Oblasti so o teh dogodkih po svoji uradni dolžnosti uvedle obširno preiskavo. Preiskava, ki se je začela na licu mesta in ki se je nadaljevala v Ljubljani, je dognala sledeče glavne krivce, ki se morajo sedaj zagovarjati v Beogradu:

Janez Brodar iz Hrastja pri Kranju, 48 let star, bivši državni poslanec;

Anton Umnik iz Senčurja, 46 let star, bivši oblastni poslanec;

Ivan Štrein iz Kaplje vasi, 48 let star, bivši državni poslanec;

Jernej Vombergar iz Polic, 39 let star, sobni slikar;

Frane Grile iz Grada, kmetijski sin;

Vinko Kos iz Voklega, kmetijski sin;

Josip Loboda iz Podgorice, 20 let, hlapec;

Peter Cerar iz Mengša, zidarski pomočnik;

Alojz Ilija, 29 let, pravnik;

Matija Škrbec, župnik v Kranju;

Frane Gregorin, delavec.

Proti tem obtožencem se vleče obravnava že nad 1 teden. Obtoženci svojo krivdo ali zanikajo ali pa skušajo dati svojim besedam drug pomen; toda priče, med temi tudi orožniki, izpovedujejo zanje zelo slabo, tako da izgleda, sodeč po dosedanjem poteku obravnave, da se bodo težko odtegnili zakoniti kazni.

O izidu razprave bomo poročali.

Pri tej priliki si dovoljujemo ljudi ponovno opozoriti, naj se vedno pokore naredbam javne oblasti. Država je velika sila, ki ima vedno še toliko moči, da zna svojim naredbam pridobiti veljavo! Z glavo hoteti skozi zid ni dobro, ker je zid navadno trši od glave...

Banovinske davščine za prihodnje proračunsko leto

Za leto 1933. se bo po predlogu večine finančnega odbora pobirala na vse neposredne davke 35-odstotna obča banovinska doklada in 25-odstotna nadomestna cestna doklada. Razen tega se bo pobirala na ozemlju združenih zdravstvenih občin 10-odstotna doklada na vse neposredne državne davke.

Banovinska trošarina na vino bo znašala 1 Din od litra, na pivo 60 Din od hektolitra, na esence, ekstrate in eterska olja z alkoholom 400 Din od 100 kg, na likerje in špirit 7 Din od hektolitrske stopnje, na žganje pa 5 Din od hektolitrske stopnje.

Na porabo ogljikove kisline se bo pobirala banovinska trošarina 5 Din od kilograma za proizvodnjo brezalkoholnih pijač in 250 Din za ostale namene. Za porabo mineralnih vod znaša trošarina pri steklenicah pod 1 litrom vsebine 0,20 Din, pri steklenicah od 1 do 2 litrov 0,30 Din, pri večjih steklenicah pa 0,20 od vsakega začetega litra vsebine.

Trošarina za potrošnjo ocetne kisline znaša 3 Din od 1 kg 100% jakosti. Trošarina za kvas znaša 2 Din od kg, trošarina za pnevmatiko znaša pri motociklih 75, pri ostalih motornih vozilih pa 100 odstotkov banovinske davščine na motorna vozila. Na državno trošarino na bencin in mešan bencin, se pobira banovinska doklada 100 Din od 100 kg.

Trošarina za porabo električnega toka v industrijske namene ostane ista kakor lani, za razsvetljavo pa se uvede enaka stopnja 15 par od kilovatne ure. Trošarina na premog znaša za kosec 10 Din pri toni, za kockovec 7 Din, orehovec 5 Din, grahovec 3 Din, za črni premog 50% več kakor za rjavi, za lignit pa 50% manj kakor rjavi. Banovinske takse za zabave ostanejo dosedanje, uvede pa se 40-odstotna doklada na državno veselilno takso. Banovinska taksa na sečnjo gozdov znaša 2 odstotka od prodajne cene lesa ali od vrednosti posekanega lesa, namenjenega za prodajo. Banovinska davščina na lovišča znaša 10 odstotkov od letne zakupnine in poleg tega še 25 par od vsakega hektarja lovišča. Davščina na

ribolove znaša 25% letne zakupnine. Od vsakega prenosa nepremičnine se pobira 1 odstotna taksa. K državni dopolnilni prenosni taksi se pobira 50-odstotna banovinska doklada. Od vsakega trsa šmarnice se pobira davščina po 0-15 Din. Banovinska taksa na motorna vozila ostane ista kakor lani. V ostalem so banovinske davščine ostale kakor lanske leto.

Nova je banovinska davščina na izkoriščanje vodnih sil, ki znaša 40 Din od konjske sile na leto, oziroma pri elektrarnah, ki jim služi vodna sila za pogon 1,5 pare od vsake kilovatne ure, dokler ta davščina pri elektrarnah te vrste ne doseže zneska, ki odgovarja obdavčenju 30 Din na konjsko silo letno. Pri primitivnejših vodnih napravah izpod 10 konjskih sil, predvsem pri žagah in mlinih se odmeri davščina pavšalno po številu rezil, oziroma kamnov in sicer za prvi list oziroma tečaj 50 Din na leto, za vsak nadaljnji list oziroma tečaj 25 Din, kar velja največ za štiri tečaje, oziroma liste. Davščine ne plačujejo naprave, ki služijo zasebnemu kmetijskemu gospodarstvu, od katerega se ne plačuje davek na podjetja, vodne naprave za proizvodnjo električne energije, ki je že obremenjena z banovinsko trošarino, v kolikor se tok ne oddaja drugim proti odškodnini, ter končno vodne naprave, ki služijo neposredno za humanitarne, socialne in melioracijske namene. Nadalje je uvedena davščina na zavarovalne premije po 1 odstotek, pri čemer so izvzeta javnopravna, socialna zavarovanja. Ta davščina se uvede namesto takse za vloge in pritožbe.

Kmetijske službe

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in sorodni kmetijski obrati, ki potrebujejo nameščence kmetijske stroke, se lahko obrnejo na tajništvo omenjenega društva (kmetijski referent v Kranju). Društvo bo skušalo po svojih močeh pomagati tako enim kakor drugim, ako bo dovolj prijav z obeh strani.

Za razširjenje javne bolnišnice v Ljubljani

Javna bolnišnica v Ljubljani je danes mnogo premajhna, da bi mogla sprejemati bolnike iz obeh bivših oblasti, iz ljubljanske in mariborske, in zato je nujno potrebno bolnišnico primerno razširiti. To je uvidel tudi banovinski svet, ki je sprejel na svojem zadnjem zasedanju sledečo tozadevno resolucijo:

Posamezni oddelki državne bolnice v Ljubljani so že zdavnaj tako po obsegu kakor po opremiti pretesni in nezadostni. Zaradi pomanjkanja prostorov se bolniki, ki so nujno potrebni bolniške nege, ali predčasno odpuščajo ali pa sploh odklonijo. V tej bolnici morajo češče težko bolni ležati po dva v eni postelji. Ta bolnica, ki bi morala služiti težko bolnim iz teritorija skoraj cele banovine, ne odgovarja več svoji nujni svrhi, niti po obsegu, niti po razpoložljivem instrumentariju, še manj pa po svojih medicinskih pripomočkih, številu zdravnikov in higienskih razmerah, ki v njej vladajo. Banovina s svoje strani je dala na razpolago v svrhu njene razširitve in modernizacije veliko zemljišče ob Poljanski cesti. Banovinski svet prosi in poziva centralno vladu, ustrezajoč s tem vsesplošni zahtevi naroda, da v interesu ogroženega narodnega zdravja takoj votira primeren kredit za zgradbo moderne državne bolnice. Nova ljubljanska bolnica mora odgovarjati po svojem obsegu in opremiti potrebam moderne zdravniške nege in medicine. Kompletna se mora popolnoma do zahtevam svojega obširnega delokroga ustrezajoče klinike, ki naj bi tvorila sestavni del popolne medicinske fakultete v Ljubljani.

Planinka čaj

Bahovec olajša in preprečuje nadloge staranja, ker daje žilam prožnost, razredča kri, preprečuje poapnenje žil, pospešuje cirkulacijo krvi in ohrani do visoke starosti nezmanjšano delovno sposobnost. — Zavitek Din 20 — v apotekah

„Bednostni“ fond

Skrb banovine za brezposelne. — 23 milijonov dinarjev za pomoč

Na zadnjem zasedanju banovinskega sveta je finančni odbor sklenil še tekom tega leta zbrati poseben fond za omiljenje brezposelnosti, ki je zajela tudi v Dravski banovini že nad 100.000 oseb. Za podpore brezposelnim je predvideno v rednem proračunu v raznih oddelkih okoli poldrug milijon dinarjev podpor. Banovinski svet pa je sklenil še izven proračuna zbrati okoli 23 milijonov dinarjev v isto svrhu.

Ta izredni fond naj bi dobil svoje dohodke iz izrednega prispevka delodajalcev od dejanske izplačanih mezd in prav takega prispevka njihovih delojemalcev, ko se oprošča prispevka le najskrajnejši eksistenčni minimum; dalje iz redne doklade na davek od dobička podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov iz izrednega davka na tatieme, nagrade, sejne in dežurne dnevnice, provizije upravnih in nadzornih svetnikov in ravnateljev podjetij, zavezanih polaganju računov javni nameščenci, in končno iz doklade na obresti vlog pri denarnih zavodih. Iz tako zbranega denarja se bodo po posebnem pravniku podpisali brezposelni v denarju in živilih, poleg tega se bodo pa izvršila taka investicijska dela, katerih glavni del so mezde, da bo čim več brezposelnih prišlo do zaslužka. Vzgladu banovine morajo slediti tudi občine, da tudi iz svojih sredstev dajo vse, kar morejo za brezposelne, slediti pa morajo tudi še prostovoljne nabirane akcije socialnih in dobredelnih organizacij.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravečasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnične težave; vendar najljubše prosi, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

Mladina

Mladina — kar naprej!

»Eksploatacija mladih duš za sebične namene desperatnih politikov je težak zločin nad narodom« (»Jutro«, 26. februarja 1933).

Med mladino in starino vlada vedno in povsod hud boj. To je zakon narave. Starina odмира, mladina pa raste; starina se brani, mladina pa prodira dalje, dokler ne zmaga; mladina zmaguje in mora zmagovati že vsled tega, ker ostane končno sama na bojišču brez nasprotnika, dokler tudi ona ne najde svojega nasprotnika v še mlajšem rodu...

Pri nas pa je ta boj dandanes še posebno hud zaradi čudnih in nenavadnih razmer, v kakršnih živimo.

Pri nas je namreč vse »politizirano«. Ni je zadeve, ki pri nas ne bi bila »politična«, tudi če po naravi stvari same nima ena ali druga zadeva s politiko prav nič opraviti. Žrtev razpaljenih politično-strankarskih strasti je pri nas nebroj; te strasti tudi mladini niso prizanesle.

Vsak organizem, tudi politično-strankarski, ima tendenco, da se razvija, širi in raste. To je nekaj naravnega. Vsaka, tudi politična organizacija, dela nato, da si pridobi čim več pristavev: z agitacijo za svoje »ideje« — če jih ima! — potom žive ali tiskane besede, s prepričanjem, z diskusijami itd. To je v redu, kajti na ta način ima vsak sam možnost presoje, ali naj se obrne na levo ali na desno.

Kjer pa politična strast in zagrizenost ne pozna mej, tam stopa v akcijo namesto dostojne agitacije nasilje in pritisk — posebno gospodarski! — ali pa celo očitna korupcija!

Tega naša mladina morebiti ne vé — vsaj vsa ne — zato pa to toliko bolj čuti! Mladina ima za pravičnost jako fin in razvit »nos«, in njen notranji nagon je ne vara! »Ein guter Mensch in seinem dunklen Drange — Ist sich des rechten Weges wohl bewusst« — pravi Goethe (dober človek vedno čuti pravo pot, tudi če se je ne zaveda).

Kaj pa čuti naša mladina dandanes pri nas? Ali vidi in čuti kaj drugega, kakor tisto nesrečno »kupovanje duš«?

Kmetški deček pride v mestno šolo. Ni pa še pošteno segrel svoje šolske klopi, pa že začno rojiti okoli njega politično-strankarski sršeni, ki mu brenčé na ušesa: fantek, le priden bodi in »naše« bodi, pa ti bomo pomagali naprej: dali ti bomo kruha, stanovanje in tudi kakšen dinarček ti bo padel v žep, ampak zato moraš biti pozneje ves »našč«, celo svoje življenje »našč«! Če pa ne boš hotel biti »našč«, ti ne bomo dali kruha, pa če si še tako lačen, pozneje pa tudi službe ne, pa če si magari največji talent!

Tako brenčé politični sršeni, čmrlji in troli okoli mladih ušes...

Kaj naj stori lačna mladina na to? Zelo-dec zahteva svoje — to je narava — želja in

Proti
Zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

hrepenenje po »višjem« deluje tudi po svoje, in fant — pade...

Ampak ne vsak! In to je dobro; to je še vedno znak, da je naša mladina še silno močna in zdrava!

Mladina vé, da pri pravi dobrotnosti »levica ne vé, kaj dela (daje) desnicaz. Pravi dobrotnik nasičuje lačne in napaja žejne, pa nič ne vpraša, kdo, kaj in odkod. Pravi dobrotnik ne zahteva od mladine, naj se mu prodaja z dušo in telesom, naj mu za skledo leče žrtvuje vso svojo duševnost in svoje prepričanje, ampak zahteva od mladine kvečjemu pridnost in prav nič več. Tega se mladina zaveda in zato ni čudno, če se z gnusom in s studom odvrča od tiste »stare« generacije, ki jo hoče kupovati, in če vedno bolj začneja hoditi svoja lastna pota, sledeč le svojemu lastnemu nagonu, svojemu prepričanju in svojemu notranjemu glasu...

To pa velikemu delu naše »stare« genera-

cije ni prav! A zakaj ne? Povejmo kar odkrito: ker je velik del naše »stare« generacije bil sam tako vzgojen, kakor bi sedaj rad vzgajal druge! To je huda beseda; toda kdor pozna našo žalostno zgodovino nekaj desetletij nazaj, ta vé, da je res tako. Kar pa je resnično, to je treba enkrat povedati na glas!

Zato pravimo vsej naši mladini:

Mladi ljudje, nikar se ne bojte in ne plašite! Ne bojte se niti javnih niti prikritih groženj, še manj pa nasedajte vabljivim (in zato navadno tudi varljivim) obljubam, ampak kar naprej!

Starina nima bodočnosti in zato so njene grožnje in njene obljube prazne, mladina pa jo imela, ima in bo imela svojo bodočnost vedno sama v svojih rokah.

In zato vsej mladini še enkrat:

Kar naprej!

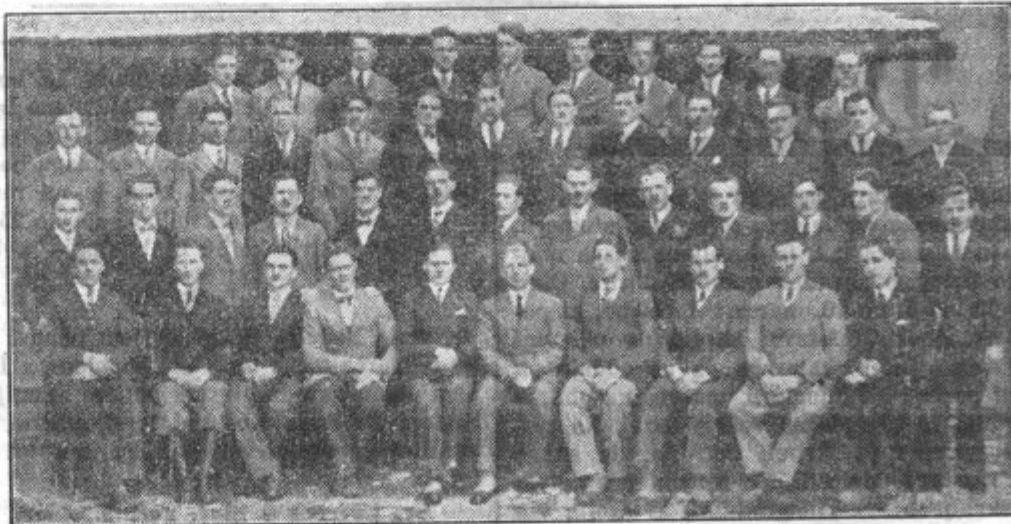
Skrb za lastno izobrazbo

V zadnji številki našega lista smo že poročali o otvoritvi III. fantovskega tečaja, ki ga je priredila »Zveza kmetijskih fantov in deklet« v času od 20. do 28. februarja. Tečaja se je udeležilo 47 tovarišev, večinoma članov posameznih »Društev kmetijskih fantov in deklet«. Skozi ves teden so se po ves dan vršila vsakovrstna predavanja, ki so jim tovariši posvetili vso svojo pozornost in skrb, da tako čim bolj obogatijo svoje znanje, ki jim je za uspešno delo na lastni domačiji, v domači vasi kot tudi v kmetško-mladinskem gibanju neobhodno potrebno. Res je, da so bila predavanja kar najštevilnejša ter v kratki dobi objela važna vprašanja, ki se tičejo kmetškega gibanja, gospodarstva, prosvete in drugih življenjskih vprašanj, toda fantje so vztrajali v svoji lepi vnemi za izpopolnitev in poglobitev svoje prirodne inteligence. Ta velika vnema in vztrajnost je pač najboljša poročilo, da je potreben

jim tečajem še bolj utrdila in usposobila 47 zavednih pionirjev kmetško-mladinskega gibanja, 47 zidarjev kmetške bodočnosti.

Številna predavanja, ki so se vršila v zborovalni dvorani Kmetijske družbe, so bila prav dobro podana; prav tako je bil skrbno sestavljen tudi celotni načrt tečaja. Z ogledi in obiski raznih gospodarskih in kulturnih ustanov, tako klavnice, tiskarne, več tvornic, dramskega gledališča, opere, kina, muzeja in drugih pa so tovariši tečajniki tudi v praktičnem pogledu koristno pridobili vpogled v gospodarsko in kulturno življenje.

Važen pa je bil tečaj tudi v oziru medsebojnega spoznavanja, tovarštva, dviganja kmetške zavesti in premišljevanja ter razmotrivanja o kmetško-mladinskih organizacijskih zadevah. V tem pogledu sta predsednik tov. Ivan Kronovšek

Udeleženci III. fantovskega tečaja s predsednikom tov. I. Kronovškom in tajnikom tov. V. Kreftom

tečaj dosegel v celoti svoj namen; v tem je »Zveza« za vso njeno skrb in trud dano priznanje, kakršnega zmoreda edino dati naš fant in dekle, ki jima leži na srcu boljša bodočnost kmetškega ljudstva, ki se oba složno za to bodočnost pripravljata in zanjo borita. »Zveza« je s tem svo-

in tajnik tov. Vlado Kreft, ki je vzorno vodil tečaj, storila vse, kar je bilo v njenih močeh ter v okviru možnosti naše »Zveze«.

Uspeli tečaj je bil zaključen s prijateljskim večerom, o čemer bomo, poleg drugih podrobnosti tečaja, poročali še v prihodnji številki.

Kmetški smučarji, pozdravljeni!

V poslednjih letih se je med Slovenci močno razvilo in razširilo zlasti smučanje. Za ta zimski sport nudi naša domovina prelepe prilike; in prav je, da se te prilike izkoristijo. Zato je smučanje do nedavna veljalo za nekak meščanski in malomeščanski privilegij, sicer bi se že prej po vsej Sloveniji razširilo ter postalo priljubljen sport in telesna vzgoja vsem slojem. Vendar pa še ni ničesar zamujenega, zakaj sleherna stvar uspe le, če temelji na spoznanju koristnosti in zdravja za vsakega posameznika kot tudi stanovske njegove skupine.

V splošnem »smučarskem valcu«, ki je zajel vso Slovenijo, moramo le z veseljem ugotoviti, da si je zdrav in zmeren smučarski sport osvojila tudi naša kmetška mladina, ki noče biti med poslednjimi pri povzdigi narodovega fizičnega zdravja. S posebno radostjo pa je pozdraviti dejstvo, da je med prve propagatorje in utemeljitelje kmetškega smučanja šteti tisto kmetško mladino, ki je organizirana po svojih »Društvih kmetških fantov in deklet« v močno kmetško-delavsko mladinsko gibanje. V tem gibanju mladina sama spoznava, kaj je prav in kaj ne. Po svojih lepih tekmah koscev in žanjic, ki so danes že pravi kmetški prazniki naših slovenskih vasi, je pristopila tudi k zimsko-sportnemu udejstvovanju s smučanjem. Res da so časi težki, toda naši fantje so tudi v takih časih pogumni in trezni gospodarji: za nakup smučk ni denarja, pa si fantje sami izdelujejo smučke, ki prav nič ne zaostajajo za drugimi. Da pa dajo temu svojemu koristnemu udejstvovanju še poseben poudarek ter ga skušajo čimbolj razširiti

med vso kmetško mladino, so tudi že pristopili k prirejanju društvenih in meddruštvenih tekem kmetških smučarjev. S tem se je poletno udejstvovanje s tekmami koscev in žanjic preneslo v zimi na smučarske kmetške tekme. Že letošnja zima je pokazala, da so naši fantje na pravi poti in gotovo je, da bodo pri tem tudi vztrajali. Največjo pobudo za kmetško smučanje je gotovo doprineslo naše »Društvo kmetških fantov in deklet« na Blokah, ki že sedaj v svojem smučarskem odseku družijo nad 60 kmetških smučarjev. Na to pobudo se je oglasila tudi mladina vse doli do Lašć. »Društva kmetških fantov in deklet« na Golem, Zapotoku in Osolniku so vztrajno stopila v vrsto utemeljiteljev kmetškega smučanja. Gotovo je, da tudi kmetška mladina na Gorenjskem ne bo zaostala. Naše kmetško mladinske postojanke v Lescah, Ratecah, v Bohinju in drugod po Gorenjskem se v enaki meri zavedajo, da ta sport treba dvigniti tudi pri kmetški mladini. Zlasti pa je pri vsem važno dejstvo, da mora biti tudi v tem pogledu kmetško mladinsko smučanje organizirano v svojih kmetško-mladinskih organizacijah »Društvih kmetških fantov in deklet«, naša »Zveza kmetških fantov in deklet« pa osrednje zariše kmetškega smučanja. Svoji k svojim! Kmetško-delavska mladina le v svoje organizacije, edino v njih je njeno mesto! — Temu cilju nasproti je treba korakati za bodočo zimsko dobo; naj naša »Društva kmetških fantov in deklet« in vsa kmetška mladina tega ne prezre.

Smučka tekma Zveze kmetških fantov in deklet

Na progi Turjak—Osolnik—Zapotok—Kurešček—Golo—Škrilje se vrši v nedeljo 5. marca smučka tekma kmetških fantov in deklet za Zvezino prvenstvo in darilo. Pozivamo vsa Društva kmetških fantov in deklet, da se po svojih članih-tekmovalcih te tekme udeležijo. Iz krajev, kjer ni naših društev, se lahko udeležijo tekme tudi nečlani, vendar le taki, ki delajo na kmetiji ali ki so poleg tega tudi obrtniki ali delavci. Poleg srebrne ure, ki jo pokloni Zveza najboljšemu tekmovalcu, bo razdeljenih še več drugih daril. Tekmovalci z Blok ter tekmovalci iz društev v bližini tekmovalne proge, zlasti tekmovalci iz Škrilj, Golega, Zapotoka, Osolnika, Škocijana in Ponikev naj se zberijo dopoldne v gostilni pri Prajerju na Turjaku. Tekmovalci iz ostalih krajev naj se javijo v soboto

zvečer v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 3 v prostorih Zveze kmetških fantov in deklet, ki jim preskrbi prenočišča. Zjutraj ob 8. uri odhoda izpred Češnovarja z avtobusom do Turjaka, kjer se sestanemo z drugimi tekmovalci. Tekma se prične takoj po sv. maši. Povratek z avtobusom z Iga v Ljubljano oziroma za okoličane na dom. Razdelitev daril bo takoj po končani tekmi na cilju v gostilni pri Železnikarju v Škriljih.

Pričakujemo, da se te tekme udeležijo vsa naša društva po svojih tekmovalcih in da se tudi iz ostalih krajev odzovejo kmetški smučarji. — Kmetški smuk!

O lepo uspeli smučski tekmi »Društva kmetških fantov in deklet« na Blokah bomo poročali prihodnjič.

XVI. dražba krzna se vrši dne 27. marca t. l. na ljubljanskem velesejmu. To bo zadnja dražba v tekočem letu in je najavljeno že mnogo domačih in inozemskih kupcev. Dražba bo dosegla tem boljši uspeh, čim več blaga bo na razpolago. Vsakdo, ki ima kože še na razpolago, naj jih pošlje takoj ali najpozneje do 25. marca na naslov »Divja koža« Ljubljana — velesejem.

Mala Nedelja. Sokolska četa ponovi v nedeljo 5. marca točno ob 3 uri popoldne v Društvenem domu narodno igro s petjem »Legijonarji«. Nastopi 30 oseb. Kostumi iz Ljubljane. Ne zamudite! Oglejte si vsi od blizu in daleč to lepo igro!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V občini Zagorci je umrla dne 20. februarja 23letna Marija Holc. Naj v miru počiva pri svoji materi, ki je 1926. leta umrla. Očetu in bratom naše sožalje. — Tukaj se pripravljajo fantje na ustanovitev »Društva kmetških fantov in deklet«. Za prihodnje dni napovedujejo prvi sestanek za pripravljalni odbor. Fantje vsi v ta tabor! — Pretekli dne je zapadel debel sneg. V naši okolici je nastopila ostra zima.

Dvodnevni sadjarski tečaj za sajenje, oskrbo, gnojenje, pomlajanje in precepljanje sadnega drevja se vrši dne 6. in 7. marca na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Zanimanci naj javijo udeležbo z dopisnico do 5. marca ravnateljstvu šole.

Enodnevni tečaj o cepljenju vinske trte in o trsnicarstvu sploh se vrši v soboto dne 11. marca 1933 na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen, ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kmetško-gospodinjski tečaji v Belokrajini

Kakor znano, se je nedavno zaključil v Semiču tromesečni kmetško-gospodinjski tečaj z jako lepim uspehom.

Vendar, na splošno željo prebivalstva se je dne 10. decembra 1932. moral istotam otvoriti še drugi enaki tečaj. Toda tudi pri tem tečaju je bil naval deklet takrat tako velik, da se ni moglo sprejeti vseh ukažljivih deklet, ki so se prijavile za obisk tečaja. Je pač dokaz uvidevnosti dobrega belokranjskega prebivalstva, katero srčno želi svojo mladino izobraziti, kolikor je to pač mogoče v dandanašnjih težavnih gospodarskih razmerah. — Vsa čast pametnim staršem, ki tako lepo skrbijo za svojo dečo. Iskreno je pa tudi zahvaliti kraljevski banski upravi, županstvu občine Semič in sploh vsem, ki so gmotno, pa tudi z lepo besedo pomogli in omogočili te, za lepa in vesela belokranjska dekleta tako koristne gospodinjске tečaje.

Razume se samo po sebi in je to tudi bilo pričakovati, da vrli Črnomeljčani ne bodo pustili šivalnih strojev in kuhinjskega inventarja iz sreza. In so že sklenili, da se naj enak gospodinjški tečaj takoj po zaključku v Semiču, priredi še v Črnomlju, kakor za mesto, tako za najbližjo okolico. Kolikor smo poučeni, je županstvo mestne občine črnomeljske prispevalo v ta namen primerno podporo; kar je ob enem dokaz, da imajo gospodje v obč. svetu smisla za napredek naroda. Upati je, da bo tudi kraljevska banska uprava priskočila na pomoč, ter tako omogočila črnomeljskim dekletom teoretično in praktično naobrazbo v gospodinjški umetnosti! Prav je tako, saj star slovenski narodni pregovor pravi, da dobra gospodinja hiši tri ogle podpira.

S tem pa glede gospodinjških tečajev v Belokrajini še ni izrečena poslednja beseda. Kajti, kakor čujemo, tudi naša najrazprostranejša občina Vinica ne misli zaostati v tem oziru za Semičem in Črnomljem in se vrši tozadevna propaganda. Je lepo in v redu, kadar naše večje občine z lepimi vzgledi in koristnimi dejanji prednjačijo gospodarsko šibkejšim občinam! Bati se je samo, da ne prehitijo Viničane naši Adlešičani.

Prijavila pa se je tudi Planina. Pod takimi okoliščinami pač ne bo potrebno kmetško-gospodinjске tečaje v srezu še posebej priporočati radi njihove ogromne koristi, ki jih nude našemu mlademu ženstvu. Še posebej, ker so dostopni vsem brez težkoč, tako premožnim, kakor siromašnim dekletom.

Dopisi

Vinska razstava in sejm v Ljutomeru. Za posetnike vinske razstave in sejma v Ljutomeru, dne 7. in 8. marca t. l. je dovoljena vozna olajšava do polovice navadne potniške tarife. Olajšava velja od 5. do 10. marca t. l. Osebe, ki potujejo na vinsko razstavo, kupijo na odhodni postaji vožni listek, katerega pa ne oddajo na dohodni postaji v Ljutomeru, marveč ga obdržijo in porabijo za brezplačno vožnjo nazaj. Na razstavi si morejo preskrbeti potrdila, da so se vinske razstave udeležili. Za cenena prenočišča je preskrbljeno. — Vinogradniki, ki svojih vin za razstavo še niso prijavili, naj to nemudoma stori, ker prepozno prijavljena vina ne morejo priti v katalog. Kdor nima primernih steklenic, jih dobi pri mestni občini v Ljutomeru, kjer se sprejemajo vinski vzorci, kateri se morajo poslati najkasneje do 3. marca t. l. — Ker je s polovično vožnjo obisk razstave jako olajšan, osobito onim, ki potujejo daleč, pričakuje obilne udeležbe Razstavni odbor.

Novice

»Zveza kmetiskih fantov in deklet« se najpristrajšeje zahvaljuje vsem gg. predavateljem za njihova predavanja v fantovskem tečaju ter prosi, da ji tudi za bodoče ohranijo svojo veliko naklonjenost. Enako se zahvaljuje vsem oblastem in ustanovam, posebno pa Kmetijski družbi, ki ji je šla vsestransko na roko.

Vsem, prisrčna hvala!

»Zveza kmetiskih fantov in deklet«, Ljubljana.

★

Razpust Prosvetne zveze v Mariboru in Ljubljani

Z odlokom z dne 17. februarja sta bili razpuščeni Prosvetna zveza v Ljubljani in Mariboru, kakor tudi vsa v obeh zvezah včlanjena društva.

Domače vesti

Na kolodvoru v Beogradu je policija odkrila večjo poneverbo; in sicer je neki blagajnik poneveril nad 100.000 dinarjev državnega denarja.

Nevarni pegasti legar se je močno razširil v okolici Prijedora v Bosni; mnogo oseb je na njem močno obolelo.

Zaradi stare mrčnje sta se preteklo nedeljo spopadla dva vročerkvneža v neki gostilni v Trzinu, se metala ob tla, grabila za lase in obdejavala s čevlji. Tepež je eden izmed njih plačal z občutno rano sredi čela.

S kropom se je polil 3letni sin posestnika Zajca iz Zadobrovice; vse prizadevanje, da se otroku reši življenje je bilo zaman.

Zavolje hujkanja proti Sokolu je bil pogojno obsojen na mesec zapora in 500 dinarjev denarne kazni kaplan Jožef Kranjc iz Sv. Ruperta.

Konj je tako močno brcnil Andreja Muhia iz Loža na Notranjskem, da mu je zdrobil levo nogo.

Nezgodna starega užitarja, Zupančič Franc, 69letni užitar iz Smihela pri Novem mestu, je prevračal neko pleteno mrežo. Pri tem mu je spodrsilo. Padel je tako nesrečno, da si je zdrobil koleno. Hudo poškodovanega so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Mrlič in poroka v isti hiši. V neki vasi blizu Splita so imeli v ponedeljek poroko, čeprav je ležal v hiši mrlič. V eni sobi je bil mrtvaški oder z mrličem, v drugi so pa praznovali svatbo.

Nesreča na morju. V noči od torka na sredo je divjala v Dalmaciji silna nevihta in blizu Splita se je potopil parnik »Jadranske plovidbe« Cetina.

Otrok na cesti onemogel in umrl. Iz Subotice poročajo, da so našli mrtvega 7letnega Matka Mendariča, ki je bil krenil iz St. Kanjiže k svojim sorodnikom na Martonoške salaše na obisk. Prehodil je bil 20 km, potem se je pa onemogel zgrudil in umrl.

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Frane-Joželova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Danes meni, jutri tebi pravi moder pregovor. Tudi grofov in baronov mora biti konec, zlasti pa njih nadutosti. Ljudstvo postaja pametno ter se od takih pijavk ne da več izmozgavati. Zepi takih »nadutežev« se praznijo in mnogo je primerov, ko mora taka »fina gospoda« prijeti za »slabše« delo. — Po Budimpešti na Madžarskem prodaja po ulicah bivši grof Haler časopisje, da se lahko preživi.

Kmetje v drugih državah

odločajo v svojih stanovskih vprašanjih vse sami, pri nas pa samo v malenkostih. Zato nam je življensko potrebna stanovska organizacija.

Surov napad so izvršili neznanci na posestnika F. Kupliča z Ivanjskega vrha; nevarno so ga ranili na glavi.

Stekla mačka je v Gospiču napadla celo družino ter ogrizla 8 ljudi, ki se zdravijo v zagrebškem Pasteurjevem zavodu.

Velik načrt o javnih delih izdelujejo v ministertvu za socijalno politiko. Izsušitev močvirij, regulacija rek, zgraditev železniških prog ter nasipov proti povodnjim bi bil v prvi vrsti namen teh javnih del.

Pocenitev sladkorja v Zagrebu. Z današnjim dnevom se je sladkor v Zagrebu pocenil za 50 par pri kg.

Brezsrčna mati. V Splitu so ovadili policiji Miroslavo Nikolić, češ da ima svojo 12letno hčerko Danico že leto dni zaprto v šupi. Policija je ugotovila, da ovadba ni brez podlage. Nesrečno dekletce je našla v zanemarjeni šupi, kjer je bilo vse polno podgan. Brezsrčno mater so aretirali.

Zverinski napad. Te dni je izvršil nek neznanec v bližini Slov. Bistrice napad na 70letnega posestnika Simona Znidarja, ki se je v spremstvu svoje poročene hčerke vračal proti domu. S kamenom je napadalec pobil nesrečnega starčka na tla, nato pa posilil njegovo hčerko Julijano Pepelnak. Posestnik Znidar je kmalu podlegel zadobljenim poškodbam. Skrivnostnega neznanca, ki je izvršil napad, pa odslej še niso mogli izslediti.

Deklica je zgorela. V sarajevski bolnici je umrla petletna deklica, hčerka Hamdije Zubovića. Preteklo nedeljo, ko je ostala sama doma in se igrala pri ognjišču, se ji je vnela obleka ter je kot živa baklja hitela iz hiše.

Stekla mačka ogrizla celo rodbino. V selu Zabnici pri Ogulinu je rodbina Galac imela mačko, ki je v zadnjem času kazala simptome stekline. Mačka je ogrizla otroke, ki so se radi igrali z domačo »muco«. Kakor se je pozneje dognalo, je mačka bila stekla. Otroke so poslali v zagrebški Pasteurjev zavod.

Oče desetih otrok utonil. V bližini Tešnja v okolici Banjaluke se je pripetila huda nesreča, pri kateri se je smrtno ponesrečil veleposestnik Omer iz Kolečevića. Na čolnu je preko reke, ki je bila deloma zamrznila, peljal v mlin vrečo koruze. Ko je na cilju dvignil iz čolna težko vrečo, se je pod njim udril led in nesrečni veleposestnik je izginil v vodi. Omer zapušča ženo in deset otrok.

Statistika brezposelnosti. Po zadnji statistiki Borze dela je v Ljubljani brez posla 3457 moških in 1351 žensk.

Od lakote umrl. Na livadi pri vasi Radovljac blizu Nove Gradiške so našli mrtvega 26letnega Nemca Gerharda Krämerja iz Breiner-mohra. Pokojni je prispel 17. januarja preko Jesenic v našo državo. Obdukcija je pokazala, da je bil zelo sestradan in da je najbrž umrl od lakote.

Nesrečen padeč. Konstantin Kukovljan, 16letni trgovski vajenec iz Radeč pri Zidanem mostu, je na poledenelih tleh spodrsnil in padel na obraz. Pofolkel se je pod očesom in je moral v ljubljansko bolnico.

Paprike mu je nasula v oči. Pretekli teden je napadla v Zagrebu delavca Franjo Jeremića njegova ljubica, ki mu je nasula v oči paprike. Morali so ga prepeljati v bolnico, da so mu izprali oči, ki so ga seveda pošteno bolele.

Grozen samomor starca. V Sarajevu si je hotel na grozen način končati življenje 80letni Kečov Spahija. Ker ga niso hoteli sprejeti v bolnico, je sklenil končati si življenje. Najprej si je zabodel nož v trebuh, da so izstopila čreva, potem je pa vzel drugi nož in se zabodel v vrat. Hotel si je prerezati grlo, pa je bil že preslab. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Senzacija v krizi. V vasi Oraški blizu Trebinja se je obesil sluga ortopedičnega zavoda Ignac Begenišić. V smrt je šel zaradi dolgov. Če bi si ljudje zdaj končavali življenje zaradi dolgov, bi bila vsa drevesa polna obešencev.

Vesti iz sveta

Snežni viharji. Nad vso Anglijo je divjalo strahovito neurje. Vihar je dosegel hitrost več kot 100 km na uro.

Prepoved lepotnih tekem v Turčiji. Zaradi velikih sporov, ki so nastali pri zadnjih volitvah turške lepotne kraljice Nazire Hanem, je sklenila turška vlada izdati prepoved vseh sličnih prireditev v bodoče. Prepoved bo veljala za vso Turčijo.

Skala ubila šest delavcev. V vasi Millaresu se je utrgala skala in padla na neko barako v kateri so stanovali delavci. Šest delavcev je mrtvih, več pa ranjenih, med njimi dva hudo.

Pisemski papir iz bakra. Radi prevelike množine bakra so se tovarne v Arizoni odločile, da bodo izdelovale iz te kovine pisemski papir, dopisnice in podobno, seveda v tenki obliki. Ta pisemski papir bo imel to prednost, da bodo črke neizbrisne. Mnogim ljudem pa ta prednost ne bo všeč.

Dvnaest ur brez predsednika. Dne 4. marca bodo Zedinjene države Amerike 12 ur brez državnega poglavarja. Hooverova službena doba poteka namreč 3. marca opolnoči. Roosevelt pa bo zaprisežen šele naslednji dan opoldne.

Rusko zlato za Nemčijo. Ruska Narodna banka je prepustila nemški državni banki eksploatacijo zlatih rudnikov v Sibiriji in Uralu za pokritje trgovskih dobav v Nemčiji.

Odpust omoženih učiteljic v Avstriji. Na Niževavstrijskem vladajo tako neugodne finančne razmere, da so napravili posebne določbe za odpust omoženih učiteljic. V bodoče se bo morala vsaka omožena učiteljica odpovedati službi. Če omožene učiteljice pa se bodo postopoma odpuščale iz službe. Tistim, ki se bodo prostovoljno odpovedale izvrševanju poklica, se bo zvišala penzija, odnosno pokojnina. Posebno stroge določbe predvideva uredba proti omoženim učiteljicam, ki še nimajo 10 let službovanja.

Nezgodna nemškega parnika. Nemški parnik »Brigite Sturm« je pred pristaniščem zavozil v islandsko ribniško ladjo. 9 moških posadke ribiške ladje je utonilo, 8 so jih rešili.

Atentator Zangara, ki je hotel ustreliti novega predsednika Zedinjenih držav Roosevelta v Miami, je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Plemenita zapuščina. V Cambridgeu je nedavno umrla 72letna vdova Amelija Goode. Pokojnica je zapustila vse svoje premoženje, ki znaša blizu 30 milijonov Din naše veljave, za dobrodelne namene. Petnajsti del zapuščine dobi reševalno društvo, 1 milijon Din ima na razpolago cerkev, da razdeli denar med reveže in siromake, ostali del pa dobijo bolnišnice, ki si bodo s tem volilom precej opomogle.

Hripa je doslej zahtevala na Angleškem 7157 človeških življenj.

Razorožitev je bajka. Neki ameriški inženjer je predložil vojnemu ministertvu izum, po katerem bi se strelne krogle izdelovale namesto iz svinca in železa iz trdega stekla. Pravi, da bi bil njih učinek še »boljši« nego učinek dosedanjih.

Z alkoholom se je v Szegedinu na Madžarskem zastrupilo nad 20 delavcev.

Nezadovoljne kmete na Kitajskem skuša vlada na vsak način pomiriti. Je pa to nezadovoljstvo zelo upravičeno, kajti kitajski kmetje žive v veliki revščini. Kot najemniki zemlje morajo plačevati gospodarjem visoke najemnine, ki so naravnost oduševske. Poleg tega pa se za njih gospodarstvo nihče ne zmeni.

Nekatera ameriška dekleta so vendarle še ostala pri zdravi pameti, kar nam priča njih odgovor na vprašanje, kakšnega moža si žele. In sicer pravijo, da moža z zdravim razumom, moža, ki ne sme biti boksač ali sličen pretepaču, in glavno, da je bogat, biti pa mora moralen, ljubezniv, vpluden in seveda — potrpežljiv.

Toliko časa, dokler bo kmet samo čakal in poslušal kaj bodo gospod rekli, toliko časa se bo kmetu slabo godilo.

Kako pokončujemo škodljivce in mrčes na vrtnu

Zadnjič smo rekli, da spada med najbolj nevarne škodljivce rastlin krtica ali voluhar. Skoro nič manj nevarne kot krtice pa so tudi vrtni in poljske miši. Razloček med vrtno in poljsko mišjo je ta, da je prva manjša od druge in ne nastopa v tako ogromnem številu. To je pripisovati brzkone dejstvu, da se v bližini vrtov združujejo hišne mačke, ki so največje sovražnice mišim vseh vrst. Zato je dobra mačka dragocena stvar pri hiši. Poznamo posestnika, ki je imel mačka, kateri je dnevno nalovil 15—20 miši. Če hočemo, da nam mačka rada lovi miši, jo moramo primerno hraniti, ker le potem ima veselje do lova in ostane čvrsta in zdrava. Vse mačke niso dobre mišolovke ter je zagotovo tudi v tem oziru plemenska izbira zelo na mestu.

Dobro sredstvo za pokončevanje miši je baje tudi karbid, kateri se natlači v mišje luknje. Pri razpadanju vsled zemeljske vlage se tvori s karbida plin, ki miši zaduši ali vsaj prežene. Za zatiranje miši pa nam služijo tudi različne lesene pasti. V novejšem času so poskusili uničevati miši s »Horac« aparatom, kar pa pride precej drago. Učinek obstoji v tem, da se zakadi v rove nek plin, ki miši zaduši.

Bramor ali podjedica je drugače neznatna stvarca, je pa zelo nevarna škodljivca, ki uniči čisto velike prostore tratnice in cele grede vrtnih rastlin. Posebno rad zahaja v nasade vrtnih jagod in raznega grmičja ter sploh v svet, ki se redkokdaj prekopava. V pešeni zemlji je redkejši kot v ilovnati. Samica bramora leže jajčeca po več stotin skupaj — v zemljo ter izdolbe v ta namen mojstersko prav mičen kotli-

ček z gladkimi stenami. Zalego najdemo, ako zemljo julija ali avgusta prekopavamo. Bramorja zatiramo na ta način, da zemljo večkrat prekopavamo ter pri tem škodljivca pobijemo. Ker se škodljivca v vodi hitro vtopi, ga zamoremo uničiti tudi z vodo, ako jo nalijemo v luknje in dolijemo povrh nekoliko petroleja. Nekateri večaki priporočajo vbrizgavanje žveplovodika v zemljo, enako kot se to dela pri pokončevanju ogrcev.

Kapusov belin.

Ko so zeljne rastline srečno prebile vroče poletje, se prikažejo na perju pogosto rumenozelene gosenice, ki naglo rastejo, so nenavadno zelo požrešne ter se razširijo v takšnih množinah, da ostanejo od zelja največkrat samo gola rebra. To so gosenice od kapusovega belina, ki leta začetkom avgusta okrog zeljnih gred. Samica leže drobna, pikam podobna jajčeca v kupčkih na spodnjo stran lista. Spočetka so jajčeca bledorumena, pozneje pa oranžne barve. Iz teh jajčec se zvale male gosenčice, ki se takoj podajo na svoj škodljivi posel.

Ko so dorastle, se poskrijejo v kozolcih, v gnoju, smeteh pod drevesno skorjo in drugod, tam se zabubijo in iz bub prilezejo beli metuljčki, ki ležejo jajčeca za nov zarod ali generacijo v prihodnji pomladi.

Kapusovega belina pokončujemo kot metulja, gosenice ali jajčeca. Metulje love najlažje otroci s pahljačami, gosenice in jajčeca pa je treba pobirati raz zelja. Proti gosenicam škropimo zelje s solno vodo in trosimo Tomasovo žlindro, ki je obenem gnojilo za vrtno zemljo.

Podatki za stanje setev. Na zahtevo kmetijskega ministrstva bodo banske uprave pobrale od sreskih kmetijskih referentov poročila o stanju posevkov. Gre predvsem za pšenico, ječmen, rž, oves, repo, lan, fižol in mak. Banske uprave bodo v poročilih navedle, kakšno vreme je bilo pozimi in ali je vplivalo na ozimino. Na podlagi teh poročil bodo banske uprave izdelale pregled o stanju posevkov za vse banovine in poslale te pregled najkasneje do 10. aprila kmetijskemu ministru.

»Kdor ubije zaupanje, ta ubije gospodarstvo.« Nemški državni tajnik dr. Bang je na nekem sestanku med drugim dejal tudi naslednje: »Nobena država ne more zahtevati od svojih državljanov morale, če se sama ne ravna po njej. Zato se ne bomo spozabili niti nad dolžniki niti nad upniki. Prisilno črtanje dolgov ne napravi nikogar bogatejšega in prisilne konverzije obresti samo izpodkopavajo kredit. Nobena država ne more živeti od tega, če okrade svoje rentnike. Kredit, to je zaupanje. Kdor zaupanje ubije, ta ubije gospodarstvo. Od prevelike višine dolgov in obresti se moremo oprostiti samo na ta način, da ustvarimo nov kapital.

Golobnjaki — tovarne gnoja v Perziji

Perzija, dežela svetopisemskega raja, je tudi dežela izvrstnih vrtnarjev in poljedelcev. Poleg njihovih staroznanih namakalnih naprav, katerih se ne bi sramoval noben izučeni kulturni tehnik, zasluži posebno pozornost tudi njihovo umno in gospodarsko ravnanje z gnojili.

Poleg izkoriščanja raznolikih odpadkov so umeli perzijski poljedelci najti še en zanimiv izvor dušika in fosforne kisline v poldivjem gojenju divjih golobov. V jugozapadni Perziji gnezdi milijone divjih golobov po jamah, votlinah in razpokah v skalovju blizu selišč; kajti na bližnjih njivah si laže poiščejo hrane. To okoliščino je izkoristil perzijski poljedelec na nenavaden način: za hrano, katero mu jemljejo, hoče dobiti od njih na račun svojega dela vsaj dobrega gnoja. Skoro v vsaki vasi se morejo videti takojimeno-vani golobji stolpi, katere smatrajo mnogi potopisci za svetišča, ker so tako visoki in lično grajeni. V enem samem takem stolpu živi okoli 100 tisoč golobov. Golobji odpadki padajo v notranjščino poslopja in tu se nabirajo v najbolji »guanoc«. Vsako leto v določenem času izpraznijo tak golobji stolp in gnoj se pod nadzorstvom občinskega moža deli poedincem. Kako važen je zanje ta vir rastlinske hrane, se vidi po tem, da nastavijo posebnega nadzornika, da ne bi kdo kradel gnoja. Razen tega čuvajo ključke od stolpovih vrat občinski možje, deljenje gnoja se vrši pa na prav svečan način.

Ko bi se vsi kmetje zavedali svoje ogromne gospodarske in politične moči, bi izdajali namesto tednika največji dnevnik.

Drobne gospodarske vesti

50 milijonov hektolitrov znaša v Italiji letna proizvodnja mleka, kar daje — všteti mlečne izdelke — 6 milijard lir letnega dohodka (približno 18 milijard dinarjev).

Nove carine na žito in mlevske izdelke je uvedla Češkoslovaška.

Jugoslovansko-poljska trgovina je v letu 1932 znašala: na Poljsko smo izvozili blaga za 59 milijonov, iz Poljske pa uvozili za 547 milijonov. Uvoz je torej znašal 4 milijone več ko uvoz.

Na Bavarskem v Nemčiji so se podržavile banke, oziroma so podrejene državni kontroli.

Ljudje, ki se jim dobro godi, se pečajo z vsemogočimi stvarmi. Nekateri so strastni zbiralci starih znamk. Te dni prodajajo v Londonu veliko zbirko znamk, izmed katere sta samo dve znamki cenjeni na poldrug milijon dinarjev. Bog ve, kdo ima zanje denar? Pameten človek že ne!

Hranilne vloge v naši državi. Po statistiki Narodne banke so znašale ob koncu leta vloge v bankah in regulativnih hranilnicah 10 milijard in 226 milijonov dinarjev.

Oster protikomunističen kurz je uvedla nova Hitlerjeva vlada. Vsi komunistični shodi so prepovedani, izvršene so bile številne preiskave in policija je dobila nalog, da takoj z največjo ostrostjo nastop proti vsakemu poizkusu komunistov, da bi rušili mir.

Na Poljskem so uvedli zaščito čevljarske obri pred veleindustrijo.

Lesna trgovina je zadnji čas nekaj oživela. Zlasti je znatno povpraševanje po bukovini, od katere pa prihaja v poštev le I. in II. vrsta kakovosti.

Padeč danske krone je vzbudil v evropskem gospodarstvu precejšnje presenečenje. Vzrok padcu je predvsem v tem, da je Angleška precej omejila uvoz kmetijskih pridelkov iz Danske. Pomeni pa ta padeč veliko škodo vsemu danskemu kmetijstvu.

V Avstriji se je pretekli teden zelo dvignila cena za jajca, kar je povzročil mraz ter delna ukinitve poljskega uvoza. Cena je poskočila od 10 do 20 odst. Prodajajo se jajca po 130 Din komad in to na debelo, medtem ko so cene v podrobnih razprodajah še nekaj višje.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se bo vršil v četrtek 9. marca 1933 enodnevni kletarski tečaj. Tečaj se bo pričel ob 8. uri zjutraj. Dopoldne bodo v veliki učilnici teoretična predavanja o pretakanju in žveplanju vina, ter o vinskih boleznih in napakah. Popoldne pa bo teoretičen pouk praktično ponazorjen z deli v šolski kleti.

Na istem zavodu se bo vršil v četrtek dne 16. marca sadjarski tečaj, na katerem se bodo obravnavala najvažnejša spomladanska dela, t. j. saditev sadnega drevja, obrezovanje, precepljevanje, pomlajevanje in škropljenje sadnega drevja. Tečaj se prične ob 8. uri zjutraj.

Priporočamo vsem kmetovalcem, gostilničarjem in drugim zanimancem, da se obeh tečajev udeležijo v čim večjem številu.

Za gospodinje

Muhe iz kuhinje preženemo najbolj zanesljivo brez kakih muholovcev, na ta način, da primešamo apno, kadar belimo kuhinjo, nekaj lizola. Belež z lizolom pomešan vpliva na muhe tako porazno, da redko odnese zdrave pete.

Kako najdeš kokošja jajca na skrivnih gnezdih. Kokoš, ki nese jajca na skrivno gnezdo, ujemi že zjutraj preden je znesla jajce. Ko ugotoviš, da ima jajce pri kraju, ji natri na zadnji del črevesa nekaj soli, pa bo tekla takoj na skrivno gnezdo kamor ji sledi.

Aluminjasta posoda se še najbolj čisti, brez da zgubi blesk, z milom. Posodo dobro namili ter čez nekaj minut operi, nato temeljito zbrisi, pa bo zopet kakor nova.

Zanesljiv vremenski prerok je jelkin štorž, katerega obesi na suhem prostoru. Pred lepim suhim vremenom bo odprl svoje luske, dočim jih pred slabim in deževnim vremenom zapre. Spremembo vremena pokaže navadno že en dan prej.

Sejmi

- 6. marca: Unec, Sv. Peter pod Sv. gorami;
- 7. marca: Zalog, Veržej, Dolnja Lendava;
- 8. marca: Vel. Loka, Pilštanj;
- 9. marca: Brezovica, Turnišče;
- 10. marca: Zagorje, Smuka pri Žužemberku, Raka, St. Jurij ob Taboru, Pekel, Spod. Polskava, Kostivnica, Kapela pri Brežicah;
- 11. marca: Račna pri Čušperku, Gradac, Slov. Bistrica

Vrednost denarja

1 nemški frank	Din	13-60
1 švicarski frank	Din	11-10
1 ameriški dolar	Din	57-—
1 angleški funt	Din	194-—
1 avstrijski šiling	Din	9-20
1 francoski frank	Din	2-25
1 češkoslovaška krona	Din	1-70
1 italijanska lira	Din	2-93

Žrebanje srečk

Pri zadnjem žrebanju dobitkov 2^{1/2}% vojne škode dne 16. in 18. februarja so bili izžrebani še sledeči večji dobitki:

Serijska	90	štev.	379	Din	25.000
Serijska	397	štev.	158	Din	25.000
Serijska	573	štev.	950	Din	25.000
Serijska	682	štev.	829	Din	25.000
Serijska	905	štev.	367	Din	25.000
Serijska	997	štev.	321	Din	25.000
Serijska	1777	štev.	359	Din	25.000
Serijska	1999	štev.	816	Din	25.000
Serijska	2108	štev.	407	Din	25.000
Serijska	2344	štev.	104	Din	25.000
Serijska	2386	štev.	931	Din	25.000
Serijska	3051	štev.	802	Din	25.000
Serijska	3302	štev.	418	Din	25.000
Serijska	4419	štev.	775	Din	25.000
Serijska	4467	štev.	887	Din	25.000
Serijska	4468	štev.	339	Din	25.000
Serijska	4485	štev.	922	Din	25.000
Serijska	4503	štev.	553	Din	25.000
Serijska	4872	štev.	573	Din	25.000
Serijska	4910	štev.	766	Din	25.000

Ko prečitaš Kmetški list, daj ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Članom bivše, Vzajemne pomoči!

Podpisana Cecilija Korže iz Podložja štev. 102, pošta Ptuiška gora, sem imela svojo mater zavarovano pri Vzajemni Pomoči v Ljubljani. Ta pomožna blagajna pa je propadla in ves moj denar bi bil vržen na cesto, ako ne bi po nasvetu dobrih ljudi prenesla isto zavarovanje na

Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo r. z. z. o. z. v Mariboru, vogal Vetrinjske in Tattenbachove ul.

To človekoljubno društvo mi je po smrti moje blage matere, dasi še ni potekla karenčna doba, izplačalo nepričakovano podporo, vsled česar mi je dolžnost priporočati to dobrodelno zadrugo vsakomur.

CECILIJA KORŽE
posesnica, Podložje štev. 102
p. Ptuiška gora

Parna pekarna in sladčičarna Franc Dolinar

Ljubljana
Poljanska cesta 19

Telefon 30-56

Vsak dan trikrat sveže pecivo

Kupujte domače blago!

Posojila podeljuje „ZADRUGA“

Ljubljana, pp. 307
Sprejme poverjenike

SUKNO

izdelam za volno ali sprejemam volno v predenje in izdelavo suknar ali odej najceneje: Industrija volnenih izdelkov
Peter Majdič, Celje

Pri Češniku

Ljubljana

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

je najugodnejši nakup za ženske in moške obleke ter druge potrebščine

Poštenost molega podjetja je znana!

Domača zavarovalnica

HERCEG-BOSNA

LJUBLJANA, Selenburgova 7/1

sprejema vsakovrstna zavarovanja.

Išče zanesljive poverjenike v vseh večjih krajih

Domača

zavarovalna družba

odda okrajni zastop za Novo mesto, Črnomelj, Metliko in Brežice. Istočasno sprejema zastopnike v vseh večjih krajih na Dolenjskem. Ponudbe na upravo pod „Visoka provizija“

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenega blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica štev. 7

Kupujte domače blago!

ZA POLJSKA DELA

na polju in doma

59.-

Vrsta 9891-60

Nepremočljivi otroški škorenjčki iz lakastega gumijskega, v katerih otrok lahko hodi tudi po največjem dežju in blatu. Vel. 19-26 Din 59.-, vel. 27-34 Din 79.-, vel. 35-38 Din 99.-, moški za štrpce Din 129.-, lakasti Din 149.-.

Ko si se preje, poljedelec, moral obuti, nisi mogel kupiti para čevljev izpod Din 200.—. Danes pa moreš za ta denar obuti sebe, ženo in otroka.

Računati moraš z vsako izdano paro. Če si kupiš svojo obutev pri nas, Ti ne bo nikdar žal, ker boš dobro obut, a v dobri obutvi boš opravil trikrat več dela kot v slabi. Dobra obutev Ti bo ohranila ljubo zdravje, ki je tvoj največji kapital.

Pridi s svojo družino v našo najbližjo prodajalno, da Vam pomerimo vsak par čevljev, brez obveznosti, da kaj kupiš.

DIN.
79

Vrsta 0167-00

Čizme iz mastnega usnja z vulkaniziranim gumijskim podplatom. Pripravne za delo na polju, po zgradbah, cestah in za vsak drug štrpce.

Rata

DIN.
69

Vrsta 3945-03

Udoben čevljev iz črnega boksa z gumijskim podplatom. Izdržljiv v vsakem štrpacu. Za vsakdanjo uporabo nenadomestljiv.

DIN.
39

Vrsta 7047

Po dnevnem naporu se boste počutili najbolje v teh udobnih domačih čevljih iz volnene tkanine.

Ženske nogavice:

Čvrste maco Din 9—
Debele voln. " 12—
Fine flor " 15—
Najfinejši flor " 19—
Svilene " 25—

DIN.
129

Vrsta 9897-82

Zajamčeno nepremočljivi gumijski škornji za delo v vodi, na zgradbah in instalacijah. Perejo se v navadni vodi. Iste lakaste za Din 149.—.

DIN.
69

Vrsta 3925-03

Za gospodinje, ki rabijo posebno močno obutev. Iz boksa z nepremočljivim gumijskim podplatom.

DIN.
89

Vrsta 1937-22

Trpežen čevljev iz črnega ali rjavega boksa z nepremočljivim gumijskim podplatom, prikladen za vsakogar, ki polaga važnost predvsem na trpežnost čevljev.

Moške nogavice:

Bombažaste, gladke Din 5—, 7—
Fine svilene Din 10—
Tople volnene " 15—
Bombažaste z vzorcem " 7—

Čistite čevlje z našo kremo, 1 škatla Din 4—

Račun poštne hranilnice štev. 14.257

Telefon štev. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica štev. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 8%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000.— • Rezerve Din 1.100.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjanja obrestovanja — POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3